

Elektroninių požymių liudijimas: naujasis Kamelotas?

2025 | Vilnius

Viktoras Kamarevcevas

CAMELOT

Kamelotas ir EUDIW

Kamelotas – legendinė karaliaus Artūro karalystė – iki šiol išlieka idealizuotos tvarkos, teisingumo ir kilnumo simboliu

Kaip ir Kamelotas, Europinė skaitmeninė tapatybė gimsta iš kilnių idėjų:

- » **Tvarkos** (standartai ir suderinamumas)
- » **Teisingumo** (duomenų apsauga, vartotojų teisių paisymas)
- » **Kilnumo** (pagarba privatumui)

Projektas – Kamelotas

Vizija – sukurti universaliai peržiūrimą dokumentų formatą

John Warnock

ISO 32000

Portable Document Format

PDF

KING ARTHUR

Elektroninis požymių liudijimas

Elektroninis požymių liudijimas – elektroninės formos liudijimas, pagal kurį galima nustatyti požymių tapatumą (elektroninių požymių liudijimas=atestatas)

Požymis – fizinio ar juridinio asmens arba objekto ypatybė, savybė, teisė ar leidimas

Visuotinis pripažinimas: Elektroniniai požymių liudijimai galios ir bus pripažįstami visoje ES, todėl piliečiai galės lengvai naudotis paslaugomis kitose šalyse be papildomų procedūrų ar dokumentų vertimų.

Duomenų kontrolė: Piliečiai patys galės pasirinkti, kokius duomenis ir kam atskleisti, naudodamiesi pasirinktinio atskleidimo funkcija. Tai užtikrins didesnę privatumo lygį ir duomenų apsaugą.

Saugumas ir patikimumas: Elektroniniai požymių liudijimai bus grindžiami aukštais saugumo standartais, padės apsisaugoti nuo tapatybės vagysčių, sukčiavimo ir kibernetinių nusikaltimų.

Prieiga prie viešųjų ir privačių paslaugų: Naudotojai galės greitai ir patogiai naudotis įvairiomis paslaugomis (bankininkystės, sveikatos, švietimo, transporto ir kt.) tiek internetu, tiek įprastai.

Taisyklės

Nuostatų dėl naudojantis europinėmis skaitmeninės tapatybės dėklėmis išduodamų asmens tapatybės duomenų ir elektroninių požymių liudijimų taikymo taisyklės (**CIR 2024/2977**)

Taikymo taisyklės, susijusios su europinių skaitmeninės tapatybės dėklių vientisumu ir pagrindinėmis funkcijomis (**CIR 2024/2979**)

Architektūros gairės (**ARF** – Architecture and Reference Framework)

Taisyklių knygos (**Rulebook** – tapatybės duomenų techninės specifikacijos). Kiekvienas požymių liudijimas turi savo tipą. Rulebook nurodyta atributų schema apibrėžia visų atributų, kurie gali būti to atestato dalis, unikalų identifikatorių, sintaksę ir semantiką.

Sintaksė - (gr. syntaxis – sudarymas, sandara), gramatikos šaka, tirianti sakinių ir kitų didesnių už žodį kalbos vienetų sandarą ir vartoseną.

Semantika - (gr. sēmantikos – reikšminis), šiuolaikinės kalbotyros šaka, tyrinėjanti kalbos vienetų reikšmes.

GVINEVERA

Kolizijos

CIR 2024/2979 Dėklės teikėjai užtikrina, kad dėklės sprendiniai palaikytų asmens tapatybės duomenų ir elektroninių požymių liudijimų, išduotų laikantis II priede pateikto standartų sąrašo, naudojimą.

Asmens tapatybės duomenys išduodami dviem formatais:

1. **ISO/IEC 18013-5** nustatytu formatu;
2. 2022 m. kovo 3 d. W3C rekomendacija Verifiable Credentials Data Model 1.1.

ARF 5.3.1 (v1.10.0>v2.0)

1. **ISO/IEC 18013-5** ir apibendrintas (ISO/IEC 23220-2)
2. **SD-JWT** (Selectively Disclosable JSON Web Token) pagrindu pagrįsti patikrinami įgaliojimai (SD-JWT VC)
3. W3C patikrinamų įgaliojimų duomenų modelyje v2.0 (W3C VCDM 2.0)

EUDI piniginės ekosistemoje dėklės įrenginiai palaikys pirmuosius du aukščiau nurodytus formatus.

CIR 2977 vs PID Rulebook vs AMLR

Duomenų identifikatorius	Apibrėžtis	Naudojimas	AMLR
family_name	Naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, dabartinis vardas (-ai) arba pavardė (-ės).	Privaloma	Privaloma
given_name	Naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, dabartinis vardas (-ai), įskaitant kitus vardus (jei yra).	Privaloma	Privaloma
birth_date	Naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, gimimo diena, mėnuo ir metai.	Privaloma	Privaloma
birth_place	ISO 3166-1 nurodytas dviraidsis šalies kodas arba valstybė, apskritis, rajonas, vietovė arba savivaldybė, miestas ar kaimas, kuriame gimė naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys.	Privaloma	Privaloma
nationality	Vienas ar keli ISO 3166-1 nurodyti dviraidsiai šalių kodai, nurodantys naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, pilietybę.	Privaloma	Privaloma

CIR 2977 vs PID Rulebook vs AMLR

Duomenų identifikatorius	Apibrėžtis	AMLR
resident_address	Tikslus vietos, kurioje naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, šiuo metu gyvena arba su juo galima susisiekti, adresas (gatvė, namo numeris, miestas ir t. t.).	Privaloma
resident_country	ISO 3166-1 nurodytas dviraidsis šalies, kurioje šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, kodas	Privaloma
resident_state	Valstybė, apskritis, rajonas ar vietovė, kurioje šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys.	Privaloma
resident_city	Savivaldybė, miestas ar kaimas, kuriame šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys.	Privaloma
resident_postal_code	Vietovės, kurioje šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, pašto kodas.	Privaloma
resident_street	Gatvės, kurioje šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, pavadinimas.	Privaloma
resident_house_number	Namo, kuriame šiuo metu gyvena naudotojas, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, numeris, įskaitant bet kokį afiksą ar sufiksą.	Privaloma
personal_administrative_number	Fiziniam asmeniui priskirta vertė, kuri iš visų asmens tapatybės duomenų teikėjo išduotų asmens administracinių numerių yra unikali. Jei valstybės narės nusprendžia šį požymį įtraukti, jos savo elektroninės atpažinties schemose, pagal kurias išduodami asmens tapatybės duomenys, aprašo politiką, kurią jos taiko šio požymio vertėms, įskaitant, kai taikytina, konkrečias šios vertės tvarkymo sąlygas.	Privaloma

CIR 2977 vs PID Rulebook vs AMLR

Duomenų identifikatorius	Apibrėžtis
portrait	Dėklės naudotojo veido atvaizdas, atitinkantis ISO 19794-5 ar ISO 39794 specifikacijas
family_name_birth	Asmens tapatybės duomenų naudotojo pavardė (-ės) gimimo metu.
given_name_birth	Asmens tapatybės duomenų naudotojo vardas (-ai), įskaitant kitus vardus, gimimo metu.
sex	Vertės yra kuris nors variantas iš toliau nurodytų: 0 = nežinoma; 1 = vyras; 2 = moteris; 3 = kita; 4 = interlytis asmuo; 5 = netradicinio lytiškumo asmuo; 6 = atviro lytiškumo asmuo; 9 = netaikoma. 0, 1, 2 ir 9 vertėms taikomas ISO/IEC 5218.
email_address	Naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, elektroninio pašto adresas [pagal RFC 5322].
mobile_phone_number	Naudotojo, su kuriuo susiję asmens tapatybės duomenys, mobiliojo telefono numeris, prasidedantis simboliu „+“ kaip tarptautinio kodo prefiksas ir šalies kodas, po kurio nurodomi tik numeriai.

CIR 2977 vs PID Rulebook vs AMLR

Duomenų identifikatorius	Apibrėžtis
issuance_date	Data (ir, jei įmanoma, laikas), kada buvo išduoti asmens identifikavimo duomenys, ir (arba) asmens identifikavimo duomenų administracinio galiojimo laikotarpis. Taip pat žr. paaiškinimą dėl expiry_date 2.4 skyriuje.
age_over_18	Patvirtinama, ar vartotojas, su kuriuo susiję asmens identifikavimo duomenys, šiuo metu yra suaugęs (true), ar nepilnametis (false). Jei yra, šiam atributui taikomi ISO/IEC 18013-5 7.2.5 punkto reikalavimai.
age_over_NN	Patvirtinama, ar vartotojas, su kuriuo susiję asmens identifikavimo duomenys, yra bent NN metų amžiaus. N <> 18. Šis atributas gali būti keli, jei kiekvienoje iš jų NN reikšmė skiriasi. Jei yra, šiems atributams taikomi ISO/IEC 18013-5 7.2.5 punkto reikalavimai.
age_in_years	Dabartinis vartotojo, su kuriuo susiję asmens identifikavimo duomenys, amžius metais.
age_birth_year	Metai, kada gimė vartotojas, su kuriuo susiję asmens identifikavimo duomenys.
trust_anchor	Šis atributas nurodo bent URL adresą, kuriuo galima rasti arba ieškoti kompiuterio skaitomos patikros šaltinio versijos, naudojamos PID tikrinimui.

Nacionaliniai burtai

Sistemos paremtos asmens kodu

Semantikos iššūkiai

Skirtingos sistemos

Pastovios tapatybės nebuvimas

IR DAR DAUG

DAUG

DAUG

DAUG VISKO KITO

Utopija?
Chaosas?
Karas?
O gal tik iššūkiai?

Ačiū už dėmesį